

**Edukacije županijskih, gradskih i
općinskih izbornih povjerenstava te
Izbornog povjerenstva Grada
Zagreba – lokalni izbori 2017.**

**DRŽAVNO IZBORNO POVJERENSTVO
REPUBLIKE HRVATSKE**

Ožujak, 2017.

Lokalni izbori – 21. svibnja 2017.

- Zakon o lokalnim izborima (NN, br. 144/12 i 121/16 dalje: Zakon)
- Zakon o pravu državljana drugih država članica Europske unije u izborima za predstavnička tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (NN, br. 92/10)
- Zakon o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe (NN, br. 24/11, 61/11, 27/13, 2/14 i 96/16)
- Zakon o ravnopravnosti spolova (NN, br. 82/08)
- Zakon o registru birača (NN, br. 144/12 i 105/15)
- Obvezatne upute Državnog izbornog povjerenstva

Što su to „lokalni izbori“?

- Izbori članova predstavničkih tijela JLP(R)S
- Izbori općinskih načelnika, gradonačelnika i župana te njihovih zamjenika
- Izbori zamjenika općinskih načelnika, gradonačelnika i župana iz reda pripadnika nacionalnih manjina, odnosno iz reda pripadnika hrvatskog naroda
- *Glasački listići i zapisnici o radu biračkih odbora za svaku vrstu izbora su različite boje!*

Izborni sustavi

- Izbori članova predstavničkih tijela JLP(R)S – d'Hondt, minimalno 5% važećih glasova birača
- Izbori općinskih načelnika, gradonačelnika i župana te njihovih zamjenika, izbori zamjenika općinskih načelnika, gradonačelnika i župana iz reda pripadnika nacionalnih manjina, odnosno iz reda pripadnika hrvatskog naroda – većinski izborni sustav

Izborna tijela (čl. 59. st. 1. Zakona)

- Državno izborno povjerenstvo
- Županijska izborna povjerenstva
- Izborno povjerenstvo Grada Zagreba
- Gradska i općinska izborna povjerenstva
- Birački odbori

Sastav izbornih povjerenstava (čl. 41. Zakona)

Stalni sastav

- predsjednik, potpredsjednik i 4 člana

Imenovani tijekom veljače 2017.

Prošireni sastav

- 3 predstavnika većinske političke stranke/političkih stranaka + 3 predstavnika oporbene političke stranke/političkih stranaka
- od toga: 2 predstavnika većinske političke stranke/političkih stranaka i 2 predstavnika oporbene političke stranke/političkih stranaka sukladno stranačkom sastavu predstavničkog tijela JLS, a 1 predstavnik većinske političke stranke/političkih stranaka i 1 predstavnik oporbene političke stranke/političkih stranaka sukladno stranačkom sastavu predstavničkog tijela JLP(R)S

Određuje se u roku od 8 dana od dana stupanja na snagu Odluke Vlade RH o raspisivanju izbora.

Mjerodavan je sastav predstavničkih tijela u trenutku njihova raspuštanja!

Biračko pravo

Aktivno:

- hrvatski državljani s navršenih 18 godina života
- prebivalište na području jedinice za čija se tijela izbori provode

Pasivno:

- izbori za članove predstavničkih tijela: birači koji na dan stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora imaju prijavljeno prebivalište na području jedinice za čije se predstavničko tijelo izbori provode
- izbori za izvršnu vlast: birači koji na dan stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora imaju prijavljeno prebivalište **najmanje šest mjeseci** na području jedinice za čije se tijelo izbori provode

Aktivno i pasivno biračko pravo državljana drugih država članica Europske unije

- na izborima za članove predstavničkih tijela JLP(R)S, u skladu sa posebnim zakonom → Zakonom o pravu državljana drugih država članica Europske unije u izborima za predstavnička tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Obavijest državljanima drugih država članica Europske unije

Državno izborno povjerenstvo

- Obavijest o načinu ostvarenja aktivnog i pasivnog biračkog prava državljana drugih država članica Europske unije → tijekom veljače 2017. objavljena na internetskim stranicama www.izbori.hr

Nadležno izborno povjerenstvo

- **dužno je** o načinu ostvarivanja prva glasovanja i kandidiranja državljana drugih država članica Europske unije izvijestiti javnost sredstvima javnog priopćavanja (čl. 6. st. 2. Zakona o pravu državljana drugih država članica Europske unije...)

Kandidiranje

= postupak predlaganja kandidacijskih lista i kandidata od strane ovlaštenih predlagatelja

Zabrana kandidiranja

- policijski službenici, djelatne vojne osobe, službenici i namještenici u Oružanim snagama RH (čl. 13. st. 1. Zakona)

NOVO!

- osobe koje su pravomoćnom sudskom odlukom osuđene za određena kaznena djela (uključujući tu i uvjetnu osudu) na kaznu zatvora u trajanju od najmanje šest mjeseci (čl. 13. st. 2. Zakona)

Zabrana višestrukog kandidiranja

- nitko se ne može istovremeno kandidirati za općinskog načelnika, odnosno gradonačelnika i župana (čl. 14. Zakona)
- to pravilo vrijedi i za njihove zamjenike

Nespojivost dužnosti

- Čl. 78. Zakona – dužnosti nespojive sa dužnošću člana predstavničkog tijela JLP(R)S
- Čl. 89. Zakona – dužnosti nespojive sa dužnošću općinskog načelnika, gradonačelnika i župana te njihovih zamjenika
 - općinski načelnik/gradonačelnik/župan i njihovi zamjenici **ne mogu** istovremeno biti članovi općinskog/gradskog vijeća
 - župan i njegovi zamjenici **ne mogu** istovremeno biti članovi županijske skupštine
 - općinski načelnik/gradonačelnik i njihov zamjenik **mogu** istovremeno biti članovi županijske skupštine
 - članovi općinskog/gradskog vijeća **mogu** istovremeno biti članovi županijske skupštine

Ovlašteni predlagatelji kandidacijskih lista/kandidatura

Političke stranke

- prijedloge kandidacijskih lista/kandidatura potpisuje predsjednik stranke ili osoba ovlaštena statutom stranke ili osoba na temelju statutarne odluke → to su osobe koje su ujedno ovlaštene unijeti ispravke u prijedlogu
- nositelj liste = prvi po redu kandidat na listi (čl. 18. st. 6. Zakona)

Birači

- prva tri po redu potpisnika prijedloga → to su osobe koje su ujedno ovlaštene unijeti ispravke u prijedlogu
- nositelj liste = prvi po redu kandidat na listi (čl. 18. st. 6. Zakona)

Obavezni obrasci prilikom kandidiranja

Predlagatelji = političke stranke

- prijedlog kandidacijske liste/kandidature – OLS-1, OLN-1, OLMN-1, OMLN-3
- očitovanje o prihvatanju kandidature – OLS-4, OLN-4, OMLN-5
- podaci o posebnom računu za financiranje izb. promidžbe – OLS - 6, OLN-5, OMLN-6
- potvrda o podacima iz kaznene evidencije Ministarstva pravosuđa
- izvadak iz Registra političkih stranaka

Predlagatelji = birači

- prijedlog kandidacijske liste/kandidature – OLS-2 + OLS-3, OLN-2 + OLN-3, OMLN-2, OMLN-4
- očitovanje o prihvatanju kandidature – OLS-4, OLN-4, OMLN-5
- podaci o posebnom računu za financiranje izb. promidžbe – OLS - 6, OLN-5, OMLN-6
- potvrda o podacima iz kaznene evidencije Ministarstva pravosuđa

Primjena Zakona o ravnopravnosti spolova na izborima za članove predstavničkih tijela JLP(R)S

- ovlašteni predlagatelji su dužni voditi računa o uravnoteženoj zastupljenosti žena i muškaraca na listama tako da na listama bude zastupljeno barem 40% pripadnika svakog spola (čl. 15. st. 1. u svezi čl. 12. Zakona o ravnopravnosti spolova)
- za povrede Zakona o ravnopravnosti spolova, nadležno izborno povjerenstvo dostavlja obavijest Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske i Pravobraniteljici za ravnopravnost spolova

Uklanjanje nedostataka u prijedlogu kandidacijske liste/kandidature (čl. 21. Zakona)

- kandidacijska lista/kandidatura nije podnijeta u skladu s odredbama Zakona → podnositelj se poziva da **u roku od 48 sati** ukloni nedostatke
- **kraći rok** za uklanjanje nedostataka od 48 sati → ako rok za kandidiranje istječe za manje od 48 sati

Utvrđivanje pravovaljanosti i prihvatanje kandidacijskih lista/ kandidatura (čl. 22. Zakona)

Nadležno izborno povjerenstvo:

- pravovaljane kandidacijske liste → prihvaća
- nepravodobne kandidacijske liste → odbacuje
- nepravovaljane kandidacijske liste → odbija

Zbirna lista – čl. 23. Zakona

= lista u koju se unose podaci o svim pravovaljanim kandidacijskim listama, odnosno kandidaturama

Sadržaj zbirne liste kandidacijskih lista/kandidatura

Sadržaj zbirne liste kandidacijskih lista (čl. 24. Zakona)

- naziv svake kandidacijske liste te ime i prezime nositelja svake liste
- kandidacijske liste se unose na zbirnu listu prema abecednom redu punog naziva političke stranke, odnosno dviju ili više političkih stranaka koja je, odnosno koje su predložile kandidacijsku listu, odnosno prema abecednom redu prezimena nositelja kandidacijske liste grupe birača („kandidacijska lista grupe birača“)

Sadržaj zbirne liste kandidatura (čl. 25. Zakona)

- ime i prezime svih kandidata za općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana i njegovih zamjenika
- uz ime i prezime obavezno se navodi naziv političke stranke, odnosno dviju ili više političkih stranaka, koja je, odnosno koje su predložile kandidata ili se navode riječi „kandidati grupe birača“, ako je riječ o kandidatu predloženom od strane birača

Objava kandidacijskih i zbirnih lista te kandidatura

KADA?

- u roku od 48 sati od isteka roka za kandidiranje

GDJE?

- u lokalnim sredstvima javnog priopćavanja i tisku, na oglasnoj ploči i internetskim stranicama jedinice
- na internetskim stranicama Državnog izbornog povjerenstva www.izbori.hr

ŠTO?

- sve pravovaljano predložene kandidacijske liste i zbirna lista za izbor članova predstavničkog tijela JLP(R)S
- zbirna lista pravovaljano predloženih kandidatura za općinskog načelnika, gradonačelnika i župana i njihovog zamjenika
- zbirna lista pravovaljano predloženih kandidatura za zamjenika općinskog načelnika, gradonačelnika i župana iz reda pripadnika nacionalnih manjina, odnosno iz reda pripadnika hrvatskog naroda

Biračka mjesta

- **birač glasuje isključivo na biračkom mjestu prema mjestu njegovog prebivališta** → ako se nalazi u izvatku iz popisa birača ili pomoću potvrde za glasovanje iz čl. 57. Zakona o registru birača

Određivanje biračkih mjesta

KADA?

- najkasnije 15 dana prije dana održavanja izbora

TKO?

- gradska i općinska izborna povjerenstva i Izorno povjerenstvo Grada Zagreba

KAKO?

- Biračka mjesta su u pravilu stalna za sve vrste izbora a u slučaju potrebe za određivanjem novog biračkih mjesta ili promjene njegova sjedišta, donosi se rješenje samo za novoodređena biračka mjesta ili rješenje o promjeni sjedišta biračkog mjesta (čl. 68. st. 3. Zakona)

Birački odbori - sastav (čl. 42. Zakona)

- predsjednik, potpredsjednik i 8 članova
- 4 člana biračkog odbora određuje većinska politička stranka/političke stranke + 4 člana biračkog odbora određuje oporbena politička stranka/političke stranke
- od toga: 2 predstavnika većinske političke stranke/političkih stranaka i 2 predstavnika oporbene političke stranke/političkih stranaka sukladno stranačkom sastavu JLS, a 2 predstavnika većinske političke stranke/političkih stranaka i 2 predstavnika oporbene političke stranke/političkih stranaka sukladno stranačkom sastavu JP(R)S

Birački odbori – prava i obveze

Prava i obveze propisane Zakonom

- prije otvaranja biračkog mjesta (čl. 57. Zakona)
- nakon otvaranja biračkog mjesta (čl. 58. Zakona)
- prema biračima na biračkom mjestu (čl. 59. i 60. Zakona)
- prema biračima kojima je biračko mjesto nedostupno (čl. 61. Zakona)
- nakon glasovanja (čl. 62. Zakona)

Prava i obveze propisane Podsjetnikom za rad biračkih odbora

- od pripremanja biračkog mjesta za glasovanje, preko rada biračkog odbora za vrijeme glasovanja do zatvaranja biračkog mjesta i rada biračkog odbora nakon zatvaranja biračkog mjesta i tijekom utvrđivanja rezultata glasovanja

Birački odbori - edukacija

- Edukacija od strane gradskih/općinskih izbornih povjerenstava
- eLearning za biračke odbore – dostupan na internetskim stranicama Državnog izbornog povjerenstva - www.izbori.hr

Zapisnici o radu biračkih odbora

- Zapisnik o radu biračkog odbora za izbor članica/članova općinskog/gradskog vijeća
- Zapisnik o radu biračkog odbora za izbor članica/članova županijske skupštine odnosno Gradske skupštine Grada Zagreba
- Zapisnik o radu biračkog odbora za izbor općinskog načelnika/gradonačelnika
- Zapisnik o radu biračkog odbora za izbor župana/gradonačelnika Grada Zagreba
- Zapisnik o radu biračkog odbora za izbor zamjenika općinskog načelnika/gradonačelnika iz reda pripadnika nacionalnih manjina odnosno iz reda pripadnika hrvatskog naroda
- Zapisnik o radu biračkog odbora za izbor zamjenika župana iz reda pripadnika nacionalnih manjina

***Zapisnike o radu biračkog odbora potpisuju
predsjednik, potpredsjednik i svi članovi
biračkog odbora!***

Zapisnici o radu izbornih tijela

- Zapisnik o radu općinskog/gradskog izbornog povjerenstva za izbor članica/članova općinskog/gradskog vijeća
- Zapisnik o radu općinskog/gradskog izbornog povjerenstva za izbor članica/članova županijske skupštine odnosno Gradske skupštine Grada Zagreba
- Zapisnik o radu županijskog izbornog povjerenstva za izbor članica/članova županijske skupštine
- Zapisnik o radu Izbornog povjerenstva Grada Zagreba za izbor članica/članova Gradske skupštine Grada Zagreba

- Zapisnik o radu općinskog/gradskog izbornog povjerenstva za izbor općinskog načelnika/gradonačelnika
- Zapisnik o radu općinskog/gradskog izbornog povjerenstva za izbor župana
- Zapisnik o radu županijskog izbornog povjerenstva za izbor župana
- Zapisnik o radu Izbornog povjerenstva Grada Zagreba za izbor gradonačelnika Grada Zagreba

- Zapisnik o radu općinskog/gradskog izbornog povjerenstva za izbor zamjenika općinskog načelnika/gradonačelnika iz reda pripadnika nacionalnih manjina odnosno iz reda pripadnika hrvatskog naroda
- Zapisnik o radu općinskog/gradskog izbornog povjerenstva za izbor zamjenika župana iz reda pripadnika nacionalnih manjina
- Zapisnik o radu županijskog izbornog povjerenstva za izbor zamjenika župana

***Zapisnike o radu izbornog povjerenstva
potpisuju predsjednik, potpredsjednik i svi
članovi izbornog povjerenstva!***

Objava rezultata glasovanja

KADA?

- po utvrđivanju rezultata glasovanja, bez odgode

GDJE?

- u lokalnim sredstvima javnog priopćavanja, lokalnim radiju i novinama, na oglasnoj ploči i internetskim stranicama jedinice
- na internetskim stranicama Državnog izbornog povjerenstva www.izbori.hr

Promatrači

- promatrači političkih stranaka koje su predložile kandidacijsku listu, odnosno kandidata
- promatrači birača koji su predložili kandidacijsku listu birača, odnosno kandidata
- promatrači nevladinih udruga registriranih u RH kao udruga koja djeluje na području neovisnog promatranja izbornih postupaka i/ili promicanja ljudskih i građanskih prava
- promatrači međunarodnih organizacija koje djeluju u RH, diplomatsko-konzularnih predstavništava u RH, udruženja izbornih tijela te promatrači izbornih tijela iz drugih država

Promatrači – mjerodavno pravo

- Zakon o lokalnim izborima – čl. 118.-125.
- Obvezatne upute Državnog izbornog povjerenstva

Izlučivanje registraturnog gradiva

- Pravilnik o zaštiti i obradi arhivskog i registraturnog gradiva nastalog u radu Državnog izbornog povjerenstva Republike Hrvatske i drugih tijela za provedbu izbora i referendumima (NN, br. 55/16)

Postupak izlučivanja

Nadležno izborno povjerenstvo područnom državnom arhivu podnosi zahtjev za odobrenje izlučivanja

Područni državni arhiv daje suglasnost povodom podnietog zahtjeva

Nadležno izborno povjerenstvo donosi odluku o izlučivanju za izbore koji su provedeni na njegovom području

Nadležno izborno povjerenstvo odluku o izlučivanju prosljeđuje ovlaštenoj osobi u pismohrani JLP(R)S na svom području radi provedbe postupka izlučivanja

HVALA NA PAŽNJI!

dip@izbori.hr

www.izbori.hr